

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видве Стіваришениа "Українських Робітничих Вісте". Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

СТРАЙК КАНАДІЙСЬКИХ ПОЧТОВИХ РОБІТНИКІВ.

Канадські поштові робітники, особливо нижчих клас, заробляють невелику платню, що заважає вистарчат на скромне вижиття. Листоноші і портери, наприклад, заробляють від тисячі до чотирьохсот доларів річно, а вже платня поштових клерків, що служать довший час, доходять іноді до сімнайдцяти соток річно. Почтовий уряд в капіталістичній державі, це звичайне собі капіталістичне підприємство, хоч воно й державне. Тому то поштових робітників визискується так, як і всіх прочих працюючих.

Кілька років тому назад поштові робітники звели були боротьбу проти змагань консервативного правительства понижити їхню платню настільки можна і розбити їхню організацію. Консервативне правительство створило було спеціальну комісію цивільної облуги, що предлагала була скалю платні поштових робітникам, на яку вони не могли згодитися. Страйк поштових робітників тоді зламав.

Ця сама комісія існує й дотепер і вона то знова предлагала тепер нову скалю зниженої платні поштовим робітникам, на яку ці останні не згодилися і зажадали від домініяльного правительства, аби воно само розглянуло рішення згаданої комісії і його відмінило. Правительство вимло руки зваляючи, що рішення комісії є остаточним. Почтових робітників, а головне найбільш покритивдених їхніх нижчих клас, що надіялися підвижки а одержали знижку; це слушно озлобило і вони рішили загальним голосуванням вийти на страйк.

На жаль, завдяки поріженню між самими поштовими робітниками та прикрому досвідові з останнього їхнього страйку, на страйк вийшли вони дотепер тільки в Торонто, Монреалі і Віндзор. Побачивши нерішучість і брак солідарности серед самих з'організованих у домініяльну федерацію поштових робітників та члїсїяча на допомогу деяких зрадливих провідників тої організації, домініяльний уряд, устами Ч. Стюарта, заступника головного постмєстера, зажадав, щоб страйкері вернули до 21-го червня до роботи, а ті, що не вернуть будуть уважатися прогнаними від роботи. Помимо цієї загрози, страйкері трох вище згаданих міст до праці не вернули і держаться всі солідарно.

Страйк поштових робітників в цих трох важких промислових і торговельних центрах дається дошкульно відчувати, що й сїчне страйкерам. Почтовий уряд намагається заступити страйкерів скебами, але це йому не вдається, бо й скебів нема ще стільки, що потрібно, та й роботи не вміють виконувати. Так звана "публична опїя" здебільша симпатизує зі страйкерами, а в Віндзор то й міський уряд ставиться до них прихильно.

Організоване робітничтво готує допомоги страйкерам. Асоціація листоношів Злуч. Держав вислала вже від себе п'ять тисяч доларів для страйкерів в Монреалі і то як першу послїжку, за якою послїдує дальша фїнансова поміч. Страйкерам треба допомога, бо їхня побїда або програшна страйку матиме своє значіння для всего організованого робітництва Канади.

Немає й мови, що страйк поштових робітників увінчається повним успіхом, колиб між ними була дісна єдність, колиб вони всі були виступили на страйк, від берега до берега, в цїлій Канаді. А так вислїд страйку дуже сумнівний. Але учасникам його належить признання і вся можлива допомога, бо вони не зякалися боротьби помим створившоїся трудної ситуації. Побїдають вони чи програють, але завжди остануться добрим приміром для всего робітництва як ті, що без бою не піддаються ворогам робітничої класи.

БЛИЗЬКИЙ КІНЕЦЬ ФАШІЗМУ.

Злочини фашістських бандитів в Італї, які завжди пильно закривала строга фашістська цензура, досягнувши свого вершка бруталним убийством соціалістичного посла Дїакомо Маттеотті. Цей бандитський подвиг близьких підчинених і виконавців волї фашістського дїктатора Муссолїні довершив міру терпеливості працюючих мас Італї і викликав кризу, яка раніше чи пізніше доведе до ганебного упадку безславне панування чорносорочних бандитів.

Фашісти завжди розправлялися з своїми противниками, організованими революційними робітниками по бандитськи: катували їх, мучили, убивали і сїди по своїх злочинах затримали. Але цей останній злочин, убийство парламентарного посла Маттеотті, не вдалося їм затерти. Його викрито і він потряс цілою Італїєю та жажнув цїлій світ.

Соціалістичного посла Маттеотті брутално замордували фашісти за те, що він знав і мав в своїх руках багато доказів і документів про фашістські великі злочинства, грефти та інші злочини, які готувився вивинити в парламенті. Між иншим, Маттеотті готувився вивинити в парламенті найвидатїших фашістських ватажків, що за грубі хабарї в мільонах лїрів віддали славіи грефтерській американській нафтяній компанії Сінклейра концесїї на експлуатацію нафти в Італїї на п'ядесят років. І саме день перед тим, як договір в справі цих концесїй мав бути піднятий в парламенті, Маттеотті зїстав брутално замордований. Фашістська влада не сїдїлася з пошукуванням за убивцями, щоб дати їм нагоду уїти. Але в цїлій країні знялося страшне обурення і положення стало так серїозним, що Муссолїні, щоб спасти власну шкуру, мусїв пожертвувати своїх підручних горорорів.

Між арештованими опинилися такі заговірники, як Цезаре Россї, голова пресового бюра департаменту внутрішніх справ, Альдо Фїніц, бувший секретар департаменту внутрішніх справ, Фїліпо Фїліппеллї, редактор "Корїєре де Італїано", головног фашістського органу, Марїнеллї, адміністраційний секретар фашістської партїї і інші, котрі уплїнували убийство, а також і властиві убивці, виконавці того плану, Амерїго Думїні і ще трох фашістських бандитів. Думїні признався до убийства Маттеотті і вказав трох інших убивць а також і заговірників. Всї вони фашісти. Думїні відгрожується, що вивинить багато інших фашістських злочинів, як що його не освободять. Муссолїні-ж не може тепер допомогти своїм товаришам, бо

хоче влати, що ніби то він і прочї фашісти з цюю справою не мають нічо спільного, аби себе в цей спосіб ратувати.

Маттеотті мав в своїм послїдньому документі і пляни фашістів, що виявили не тільки тайну продажі фашістами італїйської нафти Сінклейровї компанії, яку частинно контролює Стандард Оїл Ко., але й продаж американським капіталістам монополїю на роботи в італїйських портах, а також запровадженя дотепер державних залїзниць приватним компанїям. Задля відібрання цих документів і плянів фашісти й убивли Маттеотті. Загальна думка така, що заговор на життя цього соціалістичного посла був інстїгований самим дїктатором Муссолїні. Маттеотті виступив підчас отворення парламентарної сесїї з різким обвинуваченням проти бандитської тактики фашістів в часї виборів і вже тоді Муссолїні другого дня відгрожувався опфїзішї, як що вона не перестане критикувати фашістський уряд.

Убийство Маттеотті викликало формальні заворушення в многих місцевостях Італїї. Комуністи закликають до революції і повалення фашістської дїктатури. Соціалісти все ще бьелькочуть про легальну боротьбу судовою і парламентарно дорогами. Муссолїні стягає своїх чорносорочників. Перелїканий король вже готувився вїтати нове правительство, але після арешту убивць Маттеотті постановив підждати, може криза прїмине. Убийство Маттеотті зробило неприємність також і буржуазїї інших країн, бо вона завжди велїчала Муссолїні і його фашістських горорорів, а тут тобї вийшов такий неприємний скандал. Французьке правительство вислївило навіть своє співчуття італїйському парламентові з приводу убийства Маттеотті. А це не аби який удар по фашістській мордї.

Фашістам може й вдасться вдержатися ще на якийсь час при владі, але не на довго. Своїми бандитськими вчинками, своїми дїкими розправами з недоволеними трудовими масами Італїї вони копають собі сораз глибоку могилу, в якїй раніше чи пізніше революція похоронить фашізм, останню надїю капіталїзму.

ПОПУЛЯРИЗУЙТЕ СВОЮ ГАЗЕТУ.

Пару питань хочу порушити в цїй статї — питань, які може ще не порушувалися на сторїнках "У.Р.В." А це про популяризацію і ролю робітничої газети.

По скільки менї вдалося спостерїгати, навіть серед передових, свідомих робітників існують не однакові поняття про ролю і завдання робітничої газети в її організаційно-свідомоючїй праці. Одні кажуть: "Чому робітнича газета мало мїстить теоретично-наукового матерїалу?" Другї кажуть — "за багато в газетї довгих і "сухих" статтей". А це є третї, які кажуть: "чому газета не пише про те, що на Угорщинї вродилася дїтина з бородюю".

Кожна газета прїслухується до голосу своїх читачів і коли вона хоче жити і розвиватися — мусїть їти на зустріч їх вимогам. Це не значить, що вона мусить змінити свій ідейний напрям. Ні, їє змінюючи свого напрямку, вона мусить прїстосовуватися до вимог читача і дати йому той корм, на який він голодний.

В Канаді робітничї, а ще й до того українськї робітничо-фермерськї газети, якою є "У.Р.В.", надто тяжко задовольняють вимоги читача. Читач на сходї Канади же дїше у відмінних обставинах, як читач на заходї. Східний читач — це чистий пролетар, а західний, навіть не фермер, але такий робітник, більш звязаний з одним місцем і так би сказати, більш "господар". Східний читач каже: дайте менї більш теоретично-наукового, а західний хочє легшого, коротшого, доступнїшого матерїалу. А масовий пересїчний читач хоче всего, що де тільки в світі дїше, легенького, навіть смїшного. Теоретичне, же їє до того довге — це зовсім не для него.

Менї самому нераз приходилося мандрувати головно по західний Канаді і я всюди цим питанням цікавився. Цїтав з поодиноким товаришів, що їм самим краще подобається в газетї і чим цікавїться загальнї читачї. І що-ж їє думає: в деяких передових читачів тяжко було вилуштити відповідь, чи їх власну думку. Не знаю чому. Встїдился, чи боявся сказати свою думку? Одно, що можна було допитатися, то це: "не мїстить довгих, сухих статтей".

— Ну, а як у вашїй місцевостї загальний читач? Що йому найбільше подобається в газетї, чим він найбільше цікавиться? Відповідь майже всюди була: Він найперше дивиться на четверту сторїнку, чи нема що про його місцевість, та взагалї, чи не пише дїше його знайомих. Відтак їє на першу — що де сталося. А тоді глядїть в середину. Дивиться на підписи — вибирає коротше, або

те, що надруковано рїдким друком. Головно, якщо стаття підсолоджена гумором.

Ось тут вибїрай! А вибїрати мусїш. Мусїш вибїрати і так би сказати, "догджувати". А в дїяности "догджувати" зовсім не потрібно-б було, коли-б бодай передовї свідомїсї читачї уяснили собі як слїд завдання робітничої газети в капіталїстичній системї. А найголовнїшим її завданням є згуртувати довкола себе всі працюючі маси. Для цього треба умїти підїйти до тих мас; це значить — треба дати їм доступний, легкий матерїал зїбраний в коротких, доступних статтях.

Ленїн писав ще в 1918 році про завдання преси в радїанськїм будївництві і звертав увагу на недоречність довгих теоретичних статтей. Давайте більше фактів — ось його бажав калїч. Він писав:

"Чому-б замїсть 200—400 рїдких неговорливїх в 20—40 рядках про такі значїмїйшї явища, як пїла зрада меншешевскїх, лїквї буржуазїї... Говорїти про це необхідно, кожен новий факт у тїй галузї треба відмічати, але не писати статї, не розводити балабок, а в декількох рядках "телеграфічною стилї" вмістити новї провїсти старої, вже відомї, вже зацькованї політїю".

Стїльки про політїку. А про економіку:

"Більш економію. Але економію не в розуміннї "загальних" мїркувань, вченх оглядїх, інтелїгентських плянів і иншої балаканини, яка на жаль, дуже часто буває тїлькї балаканиною. Ні, економіка потрібна нам в розумнїй збораннї, докладній перевірцї, та вичерпаннї фактів дїйсного будївництва нового життя".

А закїнчив свою статтю Ленїн так:

"Менше політїчної трїскотї. Менше інтелїгентських мїркувань. Більше до життя".

"Правда" з 20. вересня 1918 р.)

І Ленїн писав про завдання радїанських газет, яке в Радїанськїх Республїках їцком відмінїше. У них завдання вже чисто будївнїче. Тому він написав більш на економіку, але не на теоретичнї, не на інтелїгентськї мїркування, але на факти.

А як дивився Ленїн на завдання робітничих а навіть чистї партїйних газет в капіталїстичній системї? Ось маємо взїрець. В Англії офіційним органом комунїстичної партїї був колись тїжневик "Комунїст" — газета чисто теоретична. Третїй Інтернаціонал звернув увагу англїйським товаришам (це було ще за дїяльностї Ленїна), що з такою газетою вони далеко не заїдуть і наказав змінити не тільки зїст, але навіть саму назву. Ідїть в маси — а з теорїєю ваша газета останеться кабинетною, сектанською. І тепер в Англії замїсть "Комунїста" є "Воркерс Віклі" і пише більш на дієні дня.

А погляньмо на самї такі радїанськї газети. У них, за вїдком оглядїх партїйних зїздів, всі статї короткї. Все-

БІЛИЙ ТЕРОР НА ПРИКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Після виборів до чеського парламенту на Підкарпатській Україні, в яких аграрна та інші міщанські партїї понесли цілковиту поразку, а комунїсти здобули бїдїшість мандатів — опинилось місцеве населення в дуже тяжкому станї. Щоби помститися над бїдними селянами за те, що голосували за комунїстів, — пануюча на Підкарпатській Україні зграя аграрників, поїв з губернатором на чолї повели против селян страшний наступ. Селяне опинилися поза законом. Всїкї прохання про надання пасовїськи, про допомогу з приводу безробіття, про паспортї на вїзд за кордон, і т. ин. відкидає місцева адміністраційна влада з іронїчними словами: "їдїть собі до комунїстів", та стараться все створувати таку ситуацію, щоби мати змогу показати селянам свою тверду руку чї, радїше, твердий гумовий поліцїйськїй кїлок.

От примїром цікавий випадок стався в одному містечку України Мункаша. Щоби заллїтити податок за громадськїй лїс рішїли селяне продати місцевим громадянам частину дерев. Повїтовий лїсовий уряд виславився одначе против продажї дерев місцевим селянам і наказав продати запропоноване урядом купцям. Коли-ж селяне не згодилися і зїбралися до громадськїй хати на раду, то з наказу місцевої жандармерї, очевидно за порадкою місцевого попа, всі їх замкнуло в громадськїй тюрмі і держало до пізна вночі. Вночі прїїхало авто з Мункаши в 60 поліцїянтів і 20 озброєних жандармів, які оточили хату, щоб ніхто не мїг вїйти, вернулись до середини, та в зїрський спосіб скатували безброєних, невїнних селян. Більш частину їх поїбито так тяжко, що грозить їм утрата життя. Після цїєї операції тяжко ранених оставили на місцї, а 40 селян закували в кайдани і відвели до столицї Підкарпаття.

І на що це все — спїтає читач. Та тут ясно. Фашістсько-аграрно-клерикальнї кола їняк не можуть перенести сорому, нанесеного їм виборами. Та-ж вони претендували на провід цїлого політїчного життя Підкарпаття, — а так нешасливо прорухувалися. І всю лють свою вилївають зараз на комунїстів. Найбільш пописується при цьому поївське село. На кожній проповідї-попї твердять, що комунїсти це "найбїльша банда на світї", що вони "спрїчиняють кїнець світа і коли хто же коли не-буде будє голосувати за комунїстів, той стане чертовим товаришом". При сповїдях не-

дасть піп розрїшення доки той, хто сповїдається, не прїсїгне, що в майбутньому не голосуватиме за комунїстів. В цїй кампанїї закликають навіть попи "правовїрних христїян" до пімсти над комунїстами, які "стремляють до знищення христїянського свїта".

На наслідки цїєї поївськїй агїтації не прїйшлося довго чекати. Ото-ж 28. квїтня ц. р. замордовано в зїрський спосїб секретаря партїйного комїтету в Перчинї, тов. Бодака. Обстановка, серед якої вчинено цей злочин вказує, що безпосереднім справцем цього злочину являється піп села Зарїчова — Фецїк. А було це так: до Зарїчова прїїхав губернатор Бескїд. Піп зробив вїче, на якому підчеркнув лїяльностї громадян до губернатора і заявив, що всі селяне зовсім помїдково голосували за комунїстів та що в майбутньому цього не будє.

Селяне обуренї таким виступом попа, зметушилися, — а прїсутній там тов. Бодак виступив з промовою, під час якої піп та губернатор то сїли, то червоїли. Після вїча піп грозив тов. Бодаковї і навіть намагався бити його. Довго конферував піп цього-ж дня з бандитом сусїдського села, Фелешем... А вечером, коли тов. Бодак прощаючись з товаришами сїдав до вагону, цей-самий, укритий в кушах бандит Фелешеш скочив до нього і вдарив ножем. Тов. Бодак помер на місцї.

На другу жертву політїчного терору не прїйшлося довго чекати. 6. травня ц. р. в гїрськїму селї Туре-Бїстра замордовано секретаря комунїстичної місцевої організації тов. Стїмака, який був одночасно старостою цього села. Вбивця, парубок Василь Бучок, син найбільшого сїльського куркуля, який враз з місцевим попом вїв кампанїю против цього енергїйного, відданого всецїло праці та всіма люблячого товариша. До того аграрники кілька разів робили напад на тов. Стїмака, але без успіху.

Серед таких відносин живе бїдне селянство Підкарпаття, яке при теперїшній "демократичній" владї аграрника Шведлї, крім жандармського багнета, поліцїйського кїйка та ноїв поївсько-аграрних бандитів — не користає ніяким державним багаєм. Спосїб, яким були переведенї обидва злочини, сам свїдчить про прїчини і цїль його.

Селянство Підкарпатської України у відповідь на білий терор гуртуватиметься ще швидше навколї комунїстичної партїї. Ф. Ярославський. Ужгород.

ЕКОНОМІЧНИЙ БОЙКОТ НІМЕЧЧИНИ УКРАЇНОЮ.

Голова управління Українського Державного Торгу тов. Салтанов заявив представникам преси в половинї травня слїдуюче про економічний бойкот Нїмецщини Рад. Україною.

Зараз ще не можна підрахувати тїєї величезної шкоди, що Нїмецьчина потерпїла і потерпїть після прїпинення торговельних зносин України з нею. Я тїльки зазначу деякі цифри цих втрат і тїльки за першу половину травня. За цей час уже передаресовано вивезених для Нїмецьчини експортних товарів на 1,950 тис. карб. і прїпинено до вивозу на 3,125 тис. карб. Отже разом затримано прїзначених на вїзд до Нїмецьчини товарів на 5,100 тис. карб. Цї товари здебїльшого такі: зїбїжка, сировина і яйця.

Крім того слїд узяти на увагу втрату Нїмецьчиною так званих торговельних послуг. Нїмецьчина позбавилася плати за перевїз краму, схоронення на складах, вантаження і т. ин. Втрати з нїмецького обїгу за два тїжнї травня 7 біл. карб. (не дїючи инш. Республїк С.Р.С. Р.) тяжко відчуватиметься в Нїмецьчинї.

Слїд теж зазначити, що прїпинення торговельних зносин Радреспублїк з Нїмецьчиною безумовно пошкодить грошевої реформї, що зараз здійснюється в Нїмецьчинї. Берлінське Торговельне Представництво було осередком всієї нашої торгівлї в Європї. Наші торговельнї органи імпортовї, а також експорттовї, що провадять свою роботу не-

тїльки в Нїмецьчинї, а й по ин. країнах Європи, мало не всі свої капїтали держали в нїмецьких банках. Зараз усі ці капїтали вилучено, й розміщено по инш. країнах.

Немїдуче пересунення наслідком цього валютних цїнностей з Нїмецьчини, безперечно, в великій мїрі стане на перешкодї загальному фїнансовому становї Нїмецьчини.

ЧЕРВОНІ ІСКРИ.

Найбїльшї співробітники Муссолїні замордували брутално соціалістичного посла. Терор Муссолїні пробує викрутїти з того морду. Тож крім ріжких підпрїнятих кроків рішїв заборонити продажї і розповсюдження тих газет, які пишуть про цей морд.

Чисто фашістська тактика: мордуї і замкни уста пресї, щоб люде про це нічого не знали.

В Келгарї засуджено на повїшення фермера, що забив в прїладку злости свого 7-літнього хлопця. Доктори узнали, що фермер є—вовпї нормальний.

А от в Монреалї попа Делорма, що замордував брата, щоб дістати багате наслідство, доктори узнали божевїльним.

В ченх сїнів шїкагвських мїліонерів, що замордували "задня прїгод" свого шкїльняного товариша, деякі доктори також узнали божевїльним.

Не пошкодило-б перестудїювати червоними іскрами розум самих докторів.

В Полудневї Африцї генерал Смуте полетїв до гори питати зї своїм правительством. А будучий премїєр, також генерал, Герцог каже, що Союз Пол.-Африканських держав не будє більше управляється бруталною силою, як це було за ген. Смутса.

Ну й що-ж то за генерал, що не будє правити силою збрїт? Щось не вїрїться. Зрештою поїжемо — побачимо.

"Хоч ви ще тепер дїти, однак коли вибухне нова світова вїйна — а вона виває — вас покличуть взяти в нїї участь. Не забувайте науки і вправ які ви набуваєте тепер".

Так говорив ген. "Ерл оф Іпрес" до дїтей школи Дїл Сентрал в Англії, напаминючи учителїм, щоб вони прїготували дїтей до вїйни. А капїталїсти і її агенти кажуть, що в робітничих школах дїтей учать безбожностї. Цїкаво, з якого завіту — старого чи нового? — вїтїгнув згаданий вище генерал свїй "катехїзм"?

Центральна езекутїва юнїї поштових робітників Канади викликала генеральний страйк всіх поштових робітників у відповідь на знижку платї.

Але листоноші західної Канади осталися вїрними своїм юїїнім прїнципам. Ви собі, мовляв, викликайте, а ми тимчасом будемо працювати. Кажуть: які батьки, такі й дїти; або як навчїл, так і маєш!

Ах! Яка образа, яка образа! Заборонили! Не признали! Яка образа. Яке нахальство! Перо писати не може. Тїльки подумайте!

Вїдбувається тепер в Англії всеїмперська вїстава. Кавбої західної Канади і Злучених Держав повезли на цю вїставу і свою "культуру". Набрали з прїрив дїких животних і давали там публїчно ломити їм ноги, крутїти шїї й голови. А попри них і собі. Значить три явїки убито, а цїлий тїтузи кавбоїв і кавгїрас скрутїли собі шїї і їх забрали до шпїтїла. Цїлий тїтузи — так і пишуть. Худобї числять на штуки, а кавбоїв на тїзуни.

І уряд заборонив цю "культурну забаву". Яка образа. Гей, кавбоїв і кавгїрас, єд-найтєсь! Спасайте західно-американську культуру! Куркуленко.